

Předmluva	11
-----------	----

OBECNÉ ZÁSADY EDUKACE DIABETIKŮ LÉČENÝCH INZULINEM (PRO LÉKAŘE) 13

A. Jirkovská

U kterého pacienta s diabetem zahájit léčbu inzulinem a kdy?	14
Jaké cíle pro kompenzaci u daného pacienta stanovit?	15
Jaký zvolit optimální režim a typ inzulinu a jakou aplikační techniku?	17
Jak pacienta k léčbě inzulinem motivovat, jak zajistit jeho dlouhodobou compliance?	18
Jak naučit pacienta s inzulinem a příslušnou technologií zacházet, jaký selfmonitoring mu doporučit a jak ho edukovat o úpravách režimu a možných akutních i chronických komplikacích?	20
Motivace edukátorů	22

OBECNÝ ÚVOD DO INZULINOTERAPIE 23

Z. Vlasáková, R. Kožnarová

I Edukace: Jak odpovídat na dotazy pacientů, týkající se zahájení léčby inzulinem?	27
I Edukace: Co ještě má pacient vědět při zahájení inzulinové léčby	29
I Edukace: Inzulinová léčba pro dospělé – inzulinové pumpy	30
I Edukace: Aplikační techniky a správné aplikace inzulinu	31

SPECIFIKA INZULINOVÝCH ANALOG 35

A. Adamíková

Co jsou inzulinová analoga a jaké je jejich postavení v léčbě diabetu?	36
Jak rozdělujeme inzulinová analoga?	36
Možnosti aplikační techniky pro inzulinová analoga	43
Specifika inzulinových analog	43

PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY U DIABETES MELLITUS 45

T. Hrachovinová

Stadia diabetu z psychosociálního pohledu	47
---	----

Komorbidity diabetu a některých psychických poruch	49
Diabetes a deprese	50
Diabetes a úzkostné poruchy	51
Závěr	52

PSYCHOLOGICKÁ INZULINOVÁ REZISTENCE A MOŽNOSTI JEJÍHO PŘEKONÁNÍ **55**

K. Snášelová, T. Hrdina

■ Edukace: Psychologická inzulinová rezistence ze strany pacientů	57
■ Edukace: Psychologická inzulinová rezistence ze strany lékařů	59
Závěr	60

EDUKACE PŘI ZAHÁJENÍ INZULINOVÉ LÉČBY **63**

D. Kallmünzerová, M. Košková

Principy léčby inzulinem – pro zopakování před jejím zahájením	64
Edukace při zahájení inzulinové terapie	67
■ Edukace: Jak odpovídat na dotazy pacientů, týkající se zahájení léčby inzulinem?	70
Závěr	71

EDUKACE PŘI INTENZIFIKACI INZULINOVÉ LÉČBY **73**

A. Adamíková

Témata edukace při intenzifikaci inzulinového režimu	74
Intenzifikace inzulinoterapie u diabetu 1. typu, převody na inzulinová analogy a na inzulinovou pumpu	75
Intenzifikace inzulinoterapie u diabetu 2. typu, režim bazál plus a bazál-bolus, směsi inzulinů	77
Závěr	82

REEDUKACE, SPOLUPRÁCE A MOTIVACE PACIENTA **83**

J. Zemanová, R. Pospíšil

Reedukace skupinová	84
Reedukace individuální, typologie pacientů	85

Elektronická dokumentace	86
Jak zajistit dlouhodobou spolupráci (tzv. compliance) a motivaci pacienta?	88
Jak ověřit účinnost reedukace?	89
■ Test znalostí	90
■ Edukace: Problémy na straně pacienta	91
■ Edukace: Problémy na straně lékaře	93
Závěr	94

DIETNÍ OPATŘENÍ PŘI INZULINOVÉ LÉČBĚ 95

K. Urbancová

Složení diabetické diety	98
■ Přehled vhodných a nevhodných potravin	100
■ Edukace: Dietní léčba diabetu z pohledu pacienta	103
■ Edukace: Dietní léčba diabetu z pohledu lékaře	104
Inzulinoterapie u diabetiků 2. typu a její vztah k režimu stravování	105

POHYBOVÁ AKTIVITA U PACIENTŮ LÉČENÝCH INZULINEM 107

M. Szabó

Praktická doporučení pro tělesnou zátěž u diabetiků léčených inzulinem	108
■ Edukace: Nejčastější okruhy otázek týkajících se fyzické aktivity	110

NEŽÁDOUCÍ ÚČINKY INZULINOVÉ TERAPIE 117

M. Polícar, K. Snášelová

Hypoglykémie	118
Hyperglykémie	121
Přírůstek hmotnosti	123
Lipodystrofie, lipopatrofie a lipohypertrofie	124

ÚPRAVY INZULINU S OHLEDEM NA SPECIFICKÉ SITUACE 127

J. Hradec

Akutní onemocnění	128
■ Edukace: Inzulin při horečnatém onemocnění	129

Cestování	129
■ Edukace: Úpravy inzulinu při cestování	130
Mimořádné a neobvyklé situace	131
■ Edukace: Stresové situace	132
Operace	132
■ Edukace: Úprava inzulinu před operací	133
Pracovní proces a směnný provoz	134
■ Edukace: Pracovní schopnost diabetika	135
Řízení motorových vozidel a řidiči z povolání	135
■ Edukace: Inzulin při řízení motorových vozidel	136

INZULIN V TĚHOTENSTVÍ A U GESTAČNÍHO DIABETU 137

K. Andělová

Význam dobré kompenzace diabetu pro graviditu	138
Fyziologické změny senzitivity k inzulinu v graviditě	140
Léčba inzulinem v těhotenství	140
■ Edukace: Problematika inzulinu a gravidity (pro lékaře)	146
■ Edukace: Léčba inzulinem v graviditě (pro pacientky)	147
Závěr	148

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY A OMYLY PŘI INZULINOVÉ LÉČBĚ 149

Z. Vlasáková, T. Edelsberger

Příloha

■ Tabulka 1 Přehled inzulinů a inzulinových analog	160
■ Tabulka 2 Aplikační technika – inzulinová pera a inzulinové pumpy	162
■ Tabulka 3 Převodní tabulka hodnot stabilní frakce glykovaného hemoglobinu	164
Krátce o autorech	165
Zkratky	172
Rejstřík	173

Pozdní „počáteční edukace“ – význam adekvátního přijetí nemoci a léčby	19
Místa aplikace inzulínu	32
Skladování inzulínu při cestování	33
Redukce počtu hypoglykemií po převedení na analogy i u starší pacientky	44
Nepřijetí diabetu, noční přejídání a zajištění stresu	53
Překonání psychologické inzulínové rezistence	61
Nevhodné úpravy dávek inzulínu za hospitalizace	71
Titrace inzulínu pacientem	81
Reedukace pacienta dlouhodobě léčeného inzulínem	94
Mylná představa o „zdravé“ netučné dietě s nadbytkem sacharidů	97
Vliv úpravy diety na možnost vysazení inzulínu	102
Účast diabetika 1. typu s kontinuální monitorací glykemií na cyklistickém maratónu	113
Opakované noční glykémie u diabetika 1. typu s relativně krátkým trváním diabetu	124
Špatné vnímání hypoglykemií	125
Vznik závažných diabetických komplikací při cestování	131
Neplánovaná gravidita u špatně kompenzované pacientky	139
Průběh gravidity u dobře kompenzované pacientky na inzulínové pumpě	142
Těhotenství pacientky s diabetem 2. typu a vysokou rezistencí na inzulín	142
Příklad možnosti léčby gestačního diabetu režimem bazál-bolus	143
Záměrná manipulace s dávkou inzulínu při diabetu 1. typu	153
Změna zaměstnání, denního režimu a režimu jídla při diabetu 2. typu	156